

COMUNICĂRILE
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Nr. 6

TOMUL XIII

1963

EXTRAS

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE

OPILIONIDE DIN TRANSILVANIA

DE

G. KOLOSVÁRY

Comunicare prezentată de M. A. IONESCU, membru corespondent al Academiei R.P.R.,
în ședința din 2 noiembrie 1962

Dăm în cele ce urmează o enumerare taxonomică a speciilor de opilionide cercetate de noi în anii 1928—1942, pe materialele colectate atât de noi cât și de alți zoologi.

Prezenta enumerare a opilionidelor o facem conform noului sistem filogenetic, sistem în care am încadrat araneidele, ciripedele și anthozoarele, publicat în 1959 și 1960 (1), (2).

Sistemul nostru filogenetic se bazează pe principiul vechimii vârstei filogenetice demonstrate prin conservatorismul și persistența sau neperistența caracterelor; prin variabilitatea mai mică sau mai mare și tendința de scindare în subspecii, precum și pe baza răspîndirii geografice care poate fi limitată sau extrem de întinsă.

În cadrul conservatorismului caracterelor am ținut seama în primul rînd de închiderea sau neînchiderea operculului genital care la formele cele mai vechi nu acoperă organul copulator.

Ținînd seamă de aceste principii am grupat opilionidele studiate de noi în următoarele grupe filogenetice:

I. **Archaeotipes**: forme mai puțin diferențiate și mai puțin variate, cu caractere morfologice și fiziologice persistente. Răspîndirea geografică limitată. Numărul de indivizi mic, fără subspecii. Operculul genital nu acoperă organul copulator sau îl acoperă.

II. **Elastic-tipes**: forme cu o diferențiere mai mare decît a celor din grupul *Archaeotipes*, prezintă o mai pronunțată variabilitate și au tendința de scindare în subspecii. Arealul lor geografic este mai întins decît al formelor conservatoare. Operculul genital acoperă organul copulator.

III. **Gressive-tipes**: a. *Progressives* — forme care prezintă o mare variabilitate, se impart în subspecii, cu o întinsă răspîndire geografică.

Operculul genital acoperă organul copulator. Ochii sînt foarte mari.
 b. *Transitories* — forme care în afara caracterelor comune celor grupate în *Progressives* au ochii normali. c. *Regressives* — forme care în afara caracterelor comune celor grupate în *Transitories* prezintă pe coxale 1—4 granule foarte reduse (paracnice) sau sînt lipsite de granulație.

I. Archaeotipes

a. *Cyphophthalmiformes* (absente în Transilvania) orificiul genital neacoperit de opercul genital.

b. *Laniatoriformes* orificiul genital acoperit de opercul.

1. *Metascotolemon jaqueti* (Corti)

Reg. Braşov, or. Braşov. Reg. Banat, Băile-Herculane.

2. *Metascotolemon granulatus* Roewer

Transilvania.

II. Elasticotipes

a. *Palpatoriformes*; *Dispnoiformes* palpi subțiri, carapacea foarte mare.

3. *Trogulus aquaticus* Simon

Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Toplița : Băile-Borsec, com. Răstolița ; r. Ciuc : com. Plăeși, sat. Bălan, com. Ghimeş-Făget ; r. Odorhei : or. Odorhei, com. Virghiș. Reg. Braşov, r. Tg.-Secuiesc : com. Turia.

4. *Trogulus nepaeformis* (Scopoli)

Reg. Crişana, r. Aleşd : peştera Vadul Crişului.

5. *Trogulus tricarinatus* Linné

Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : com. Plăeși ; r. Odorhei : or. Odorhei ; r. Toplița : com. Stînceni.

6. *Dicranolasma opilionoides* (L. Koch)

Reg. Crişana, r. Aleşd, peştera Vadul Crişului. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : com. Plăeși ; r. Odorhei : or. Odorhei.

7. *Dicranolasma scabrum* (Herbst)

Transilvania.

8. *Nemastoma chrysomelas* (Hermann)

Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : Băile-Tuşnad. Reg. Braşov, r. Tg.-Secuiesc : com. Turia.

9. *Nemastoma lugubre bimaculatum* (Fabricius) Roewer

Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc, com. Plăeși, sat Ghimeş-Făget ; r. Toplița : com. Stînceni.

10. *Nemastoma lugubre unicolor* Roewer

Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : Băile Tuşnad, com. Plăeși, muntele Piatra Vulturului, lacul Ana, Băile-Harghita ; r. Toplița : com. Stînceni ; r. Odorhei : or. Odorhei, com. Virghiș.

11. *Nemastoma bidentatum* Roewer

Reg. Cluj, r. Bistrița : sat Colibița.

12. *Nemastoma quadripunctatum sillii* Hermann

Reg. Crişana, r. Aleşd, peştera Vadul Crişului. Reg. Mureş-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : virful Pongrat, lacul Ana, Băile-Tuşnad, com. Sindomenic, com. Mădăraş, sat. Ghimeş-Făget, muntele Piatra Vulturului, Băile-Harghita ; r. Gheorghieni, muntele Suhardul Mic ; r. Toplița : com. Plăeși, com. Stînceni ; r. Odorhei : com. Virghiș. Reg. Braşov, r. Sf. Gheorghe : or. Sf. Gheorghe, sat. Bicsad ; r. Tg.-Secuiesc : com. Turia, com. Comandău.

13. *Nemastoma quadripunctatum lineatum* Soerensen

Transilvania.

14. *Nemastoma elegans* Soerensen

Reg. Banat, or. Timișoara. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : Băile-Tușnad.

15. *Nemastoma carinatum* Roewer

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : lacul Ana, com. Plăeși ; r. Odorhei : or. Odorhei.

16. *Ischyropsalis helwigii* (Panzer)

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : com. Stînceni, com. Răstolița ; r. Ciuc : com. Mădăraș, Băile-Tușnad. Reg. Brașov, r. Sf. Gheorghe : muntele Drăguș ; r. Tg.-Secuiesc : com. Turia.

17. *Ischyropsalis dacica* Roewer

Reg. Brașov, or. Brașov. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : com. Răstolița.

b. *Eupnoiformes* (aparatur copulator lung ; picioarele cu stigme accesorii).18. *Gias annulatus* (Olivier)

Reg. Brașov, r. Sf. Gheorghe : muntele Drăguș. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : com. Răstolița, com. Plăeși, com. Stînceni ; r. Odorhei : sat. Becăș.

19. *Mitopus morio* Fabricius

Maramureș. Reg. Cluj, r. Cîmpeni : sat. Borta. Reg. Brașov, r. Sibiu : sat. Mohu. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Tg.-Mureș : Sovata ; r. Ciuc : or. Miercurea-Ciuc, com. Plăeși, Băile-Tușnad, lacul Ana, com.

Mădăraș, sat. Ciceu, com. Harghita, sat. Ghimeș-Făget ; r. Toplița : com. Stînceni ; r. Odorhei : or. Odorhei. Reg. Brașov, r. Sf. Gheorghe : muntele Drăguș ; r. Tg.-Secuiesc : com. Comandău.

20. *Strandibunus obliquus* C. L. Koch

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : Toplița, com. Stînceni r. Gheorghieni : Lacul Roșu ; r. Ciuc : Băile-Tușnad, lacul Ana, com. Plăeși.

21. *Lophopilio tridentatus* Hadzi

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : com. Stînceni ; r. Odorhei : com. Brădești ; r. Ciuc : or. Miercurea-Ciuc, Băile-Harghita, lacul Ana, sat. Bălan, com. Ghimeș-Făget. Reg. Brașov, r. Tg.-Secuiesc : com. Comandău, com. Turia ; r. Sf. Gheorghe : sat. Boțanii-Mari.

22. *Phalangium opilio* Linné

Reg. Cluj, or. Cluj ; r. Turda ; r. Bistrița : sat. Colibița. Reg. Hunedoara, r. Petroșani : Peștera Boli. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Gheorghieni : Lacul Roșu, sat. Izvorul-Mureșului ; r. Ciuc : Tușnad, muntele Pongraț, com. Plăeși, sat. Șumuleu, com. Mădăraș, lacul Ana, com. Sindomeinic, sat. Ciceu, Miercurea-Ciuc, com. Ciuc-Singioiu, sat. Bălan ; r. Odorhei : Băile-Odorhei, com. Virghiș ; r. Toplița : com. Stînceni. Reg. Brașov, r. Tg.-Secuiesc : com. Mereni.

23. *Opilio parietinus* (De Geer)

Reg. Cluj, or. Cluj. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : Băile-Tușnad ; r. Tg.-Mureș : Sovata. Reg. Brașov, r. Tg.-Secuiesc : com. Turia.

24. *Opilio saxatilis* C. Koch

Reg. Cluj, or. Cluj, Aiud. Reg. Brașov, r. Sf. Gheorghe : Băile-Malnaș ; r. Tg.-Secuiesc : com. Turia. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Gheorghieni : Lacul Roșu ; r. Tg.-Mureș : com. Păingeni.

25. *Odiellus hungaricus* Kolosváry

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Gheorghieni : Lacul Roșu ; r. Ciuc : Băile-Tușnad.

26. *Egaenus convexus* C. L. Koch

Reg. Banat, or. Timișoara. Reg. Cluj, r. Aiud : or. Aiud. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : com. Plăeși. Reg. Brașov, r. Tg.-Secuiesc : vîrfurile Repat, com. Turia.

27. *Zacheus crista* (Brullé)

Transilvania.

28. *Zacheus variegatus* (Lendl.)

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Odorhei : sat. Forteni.

III. *Gressive-tipes*

a. *Progressives* : *Platybuniformes* ochi foarte mari.

29. [*Platybunus bucephalus* (C. L. Koch)]

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Tg.-Mureș : Sovata ; r. Ciuc : lacul Ana, com. Harghita, Băile-Tușnad, com. Plăeși, com. Mădăraș ; r. Toplița : com. Răstolița, com. Stînceni ; r. Odorhei : com. Virghiș. Reg. Brașov, r. Sf. Gheorghe : muntele Drăguș, or. Sf. Gheorghe ; r. Tg.-Secuiesc : com. Comandău, com. Turia.

30. *Platybunus triangularis* (Herbst)

Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Ciuc : com. Plăeși, lacul Ana, Băile-Tușnad. Reg. Brașov, r. Tg.-Secuiesc : com. Comandău, com. Turia.

b. *Transitories* : *Liobuniformes* ochi normali.

31. *Liobunus limbatum* L. Koch

Transilvania.

c. *Regressives* : *Nelimiiformes* granulele de pe coxale 1—4 reduse sau absente.

32. *Nelima nigripalpis* (Simon)

Reg. Brașov, or. Brașov. Reg. Cluj, r. Bistrița : sat. Cobilița. Reg. Mureș-Autonomă Maghiară, r. Toplița : com. Plăeși, com. Stînceni ; r. Ciuc : Băile-Tușnad, muntele Harghita ; r. Odorhei : or. Odorhei ; r. Gheorghieni : Lacul Roșu, muntele Suhardul Mic.

33. *Nelima glabra* (L. Koch)

Reg. Crișana, r. Gurahonț ; sat. Moneasa.

Universitatea din Seghedin,
Institutul de sistematică animală

ПЕРЕЧИСЛЕНИЕ ВИДОВ СЕНОКОСЦЕВ (OPILIONES)
ТРАНСИЛЬВАНИИ

РЕЗЮМЕ

В Трансильвании автор обнаружил 34 вида сенокосцев (Opiliones) и сгруппировал их в определенную филогенетическую систему. Шесть из этих видов являются весьма обычными: *Nemastoma quadripunctatum sillii* Hermann, *Mitopus morio* Fabricius, *Phalangium opilio* Linné, *Platybunus bucephalus* (C. L. Koch), *Lophopilio tridentatus* Hadzi, *Ischyropsalis helwigii* (Panzer).

Автор считает интересным присутствие в Трансильвании видов средиземноморского происхождения — *Metascotolemon jaqueti* (Corti), *M. granulatus* Roewer и *Nemastoma elegans* Soerensen.

Эндемами для Трансильвании являются виды *Ischyropsalis dacica* Roewer и *Odiellus hungaricus* Kolosváry.

OPILIONS DE TRANSYLVANIE

RÉSUMÉ

L'auteur a déterminé en Transylvanie 34 espèces d'Opilions qu'il a groupés dans son nouveau système phylogénétique.

Six des espèces sont très communes : *Nemastoma quadripunctatum sillii* Hermann, *Mitopus morio* Fabricius, *Phalangium opilio* Linné, *Platy-*

bunus bucephalus (O. L. Koch), *Lophopilio tridentatus* Hadzi, *Ischyropsalis helwigii* (Panzer).

L'auteur considère que pour la Transylvanie sont intéressantes les espèces d'origine méditerranéenne : *Metascotolemon jaqueti* (Corti), *M. granulatus* Roewer et *Nemastoma elegans* Soerensen.

Les espèces suivantes sont endémiques pour la Transylvanie : *Ischyropsalis dacica* Roewer et *Odiellus hungaricus* Kolosváry.

BIBLIOGRAFIE

1. KOLOSVÁRY G., *Classification phylogénétique des Araignées*, Bull. Soc. Hist. Nat. Toulouse, 1959, 93, 406.
2. — *Classification phylogénétique des Anthozoaires et des Cirripèdes*, Bull. Soc. Hist. Nat. Toulouse, 1960, 95, 195—196.